

۲۰۲۱۹۹۵
۹۷۲، ۱۵

درآمدی بر اقتصاد سیاسی بین الملل

دیوید بالام
مایکل وست

دکتر احمد ساعی
استاد دانشگاه تهران

دکتر عبدالمجید سیفی
دانشیار دانشگاه آیت الله العظمی بروجردی

ویرایش جدید و افزودن مطالب

سرشناسه

: بالام، دیوید، ۱۹۵۰ -

Balaam, David N

عنوان و نام پدیدآور : درآمدی بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل / دیوید بالام، مایکل وست: [مترجمان] احمد ساعی.

عبدالمجید سیفی.

مشخصات نشر : تهران: قومس، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری : ۳۱۲ ص.: جدول.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۱۱-۷۸-۰۰

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.

یادداشت : عنوان اصلی: Introduction to international political economy, 2nd ed, c2001

یادداشت : کتابنامه.

یادداشت : نمایه.

موضوع : اقتصاد بین‌الملل

شناسه افزوده : وست، مایکل

(Veseth, Michael)

شناسه افزوده : ساعی، احمد، ۱۳۱۷ - ، مترجم.

شناسه افزوده : سیفی، عبدالمجید، ۱۳۶۲ - ، مترجم.

رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۶ د ۸۴۴ ب / HF ۱۳۵۹

رده‌بندی دیویی : ۷۳۳

شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۰۶۹۳۴

www.ketab.ir

نام کتاب: درآمدی بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل

نویسندگان: دیوید بالام، مایکل وست

مترجمان: احمد ساعی، عبدالمجید سیفی

طراح جلد: محدثه موسوی

نوبت چاپ: سوم

سال چاپ: ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۱۱-۷۸-۰۰

چاپ و صحافی: سعید دانش

قیمت: ۵۰۰,۰۰۰ ریال

ناشر: نشر قومس

تهران: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پایین‌تر از خیابان لبافی‌نژاد، کوچه بهار، شماره ۱۱. صندوق پستی: ۱۳۹۱-۱۳۱۴۵

www.ghoomes.com

تلفن: ۶۶۴۷۰۱۶۲-۶۶۴۷۰۱۵۳-۶۶۴۹۱۰۰۰

کلیه حقوق چاپ و نشر (افست و الکترونیکی)، تکثیر، نسخه‌برداری و ترجمه برای نشر قومس محفوظ است.

(استفاده از مطالب کتاب فقط با ذکر مأخذ آزاد است)

مقدمه نویسندگان	ک
مقدمه مترجمان بر چاپ دوم	ل

بخش اول: چشم اندازهای اقتصاد سیاسی بین الملل

فصل اول: اقتصاد سیاسی بین الملل چیست؟	۲
نگاه اجمالی	۲
اقتصاد سیاسی بین الملل در نظریه و عمل	۴
پیمان های تجاری ایالات متحده آمریکا و چین: کشمکش بر سر حقوق	۵
رویکرد اقتصاد سیاسی بین الملل درباره موضوعات بین الملل	۷
اقتصاد خرد	۸
اقتصاد کلان	۸
سیاست های ایالات متحده آمریکا	۸
سیاست مقایسه ای	۸
روابط بین الملل	۸
سازمان های بین المللی	۹
نظریه سیاسی	۹
جامعه شناسی	۹
انسان شناسی	۹
عناصر بنیادی اقتصاد سیاسی بین الملل	۱۰
ثروت و قدرت: تنش بین دولت ها و بازارها	۱۲
ماهیت پویایی فعل و انفعالات دولت و بازار	۱۴
غفلت از نقش عوامل اقتصادی در مطالعه روابط بین الملل	۱۵
ابعاد اقتصاد سیاسی بین الملل	۱۹
سطوح سه گانه تحلیل	۲۰
دو شکل قدرت	۲۰
چهار ساختار جهانی	۲۲
ساختار امنیتی	۲۲
ساختار تولید	۲۲

۲۲	 ساختار مالی
۲۳	 ساختار دانش
۲۳	 چشم‌اندازها و ارزش‌های سه‌گانه
۲۵	 اقتصاد سیاسی بین‌الملل در جهان بدون مرز
۲۶	 پرسش‌های فصل اول
۲۷	 سایت‌های اینترنتی مرتبط
۲۷	 یادداشت‌ها
۲۹	 فصل دوم: ثروت و قدرت: مرکانتیلیسم و ملی‌گرایی اقتصادی
۲۹	 نگاه اجمالی
۳۰	 مرکانتیلیسم به عنوان دورانی تاریخی، فلسفه و سیاست دولتی
۳۴	 مرکانتیلیسم و واقع‌گرایی: دیدگاه‌های تکمیلی
۳۵	 ملی‌گرایی اقتصادی
۳۸	 پیدایش نو مرکانتیلیسم
۴۳	 ژاپن: نو مرکانتیلیسم خورشید یا بدخواه؟
۴۵	 مرکانتیلیسم به مثابه مدیریت اقتصادی
۴۶	 جهانی شدن و مرکانتیلیسم دفاعی
۴۶	 جمع‌بندی
۴۷	 پرسش‌های فصل دوم
۴۸	 سایت‌های اینترنتی مرتبط
۴۸	 یادداشت‌ها
۵۰	 فصل سوم: لسه‌فر: رویکرد لیبرالی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۵۰	 نگاه اجمالی
۵۱	 ریشه‌های رویکرد لیبرالی
۵۲	 اقتصاد و سیاست در رویکرد لیبرالی
۵۵	 رویکرد لیبرالی در روابط بین‌الملل
۵۷	 جان استوارت میل و تحول در رویکرد لیبرالی
۵۸	 جنگ، رکود و جان مینارد کینز
۶۰	 نظریه ثبات هژمونیک
۶۲	 احیای لیبرالیسم کلاسیک
۶۵	 ریگان، تاچر و نو محافظه‌کاری

۶۶	لیبرالیسم معاصر
۶۷	پرسش‌های فصل سوم
۶۷	سایت‌های اینترنتی مرتبط
۶۸	یادداشت‌ها
۶۹	فصل چهارم: مارکس، لنین و دیدگاه‌های ساختارگرا
۶۹	نگاه اجمالی
۶۹	مارکس و ساختارگرایی
۷۲	لنین و امپریالیسم
۷۴	نظریه نظام جهانی
۷۶	نظریه وابستگی
۷۹	جهانی شدن و مارکسیسم
۸۲	جمع‌بندی
۸۳	پرسش‌های فصل چهارم
۸۴	سایت‌های اینترنتی مرتبط
۸۴	یادداشت‌ها
۸۵	فصل پنجم: دیدگاه‌های جایگزین در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۸۵	نگاه اجمالی
۸۶	نقد انتخاب عقلایی
۹۱	نقد سبز اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۹۴	نقد فمینیستی
۹۷	پست مدرنیسم و اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۱۰۱	جمع‌بندی
۱۰۱	پرسش‌های فصل پنجم
۱۰۲	سایت‌های اینترنتی مرتبط
۱۰۲	یادداشت‌ها

بخش دوم: ساختارهای اقتصاد سیاسی بین‌الملل

۱۰۴	فصل ششم: ساختار تولید و تجارت بین‌الملل
۱۰۴	نگاه اجمالی
۱۰۶	سه دیدگاه در تجارت بین‌الملل

۱۱۱		واژه‌شناسی تجارت بین‌الملل
۱۱۲		گات و ساختار تجاری بعد از جنگ جهانی دوم
۱۱۴		سیاست‌های مرکانتیلیستی در نظام تجاری لیبرال
۱۱۶		دور اروگوئه و سازمان تجارت جهانی
۱۲۱		مسائل تجاری شمال - جنوب
۱۲۴		جمع‌بندی: آینده تجارت بین‌الملل
۱۲۵		پرسش‌های فصل ششم
۱۲۵		سایت‌های اینترنتی مرتبط
۱۲۶		یادداشت‌ها

فصل هفتم: منطقه‌گرایی و تجارت بین‌المللی

۱۲۷		نگاه اجمالی
۱۲۸		منطقه‌گرایی: چیستی و گونه‌شناسی
۱۳۰		انواع ترتیبات منطقه‌ای اقتصادی
۱۳۲		ماهیت و نقش ترتیبات تجاری منطقه‌ای
۱۳۷		منطقه‌گرایی و جهانی شدن
۱۳۹		جمع‌بندی
۱۴۰		پرسش‌های فصل هفتم
۱۴۰		سایت‌های اینترنتی مرتبط
۱۴۰		یادداشت‌ها

فصل هشتم: تحریم‌های اقتصادی: تجارت به‌عنوان ابزار سیاست خارجی

۱۴۲		نگاه اجمالی
۱۴۲		تعریف تحریم‌های اقتصادی
۱۴۳		گسترش استفاده از تحریم‌ها
۱۴۵		تحریم‌های اقتصادی: مفاهیم و نظرات
۱۴۵		اهداف تحریم‌های اقتصادی
۱۵۱		گزینش و اجرای اقدامات
۱۵۳		اندازه‌گیری میزان اثرگذاری تحریم‌ها
۱۵۴		جمع‌بندی
۱۵۵		پرسش‌های فصل هشتم
۱۵۵		سایت‌های اینترنتی مرتبط

۱۵۵	یادداشت‌ها
۱۵۶	فصل نهم: ساختار پولی و مالیه بین‌المللی
۱۵۶	نگاه اجمالی
۱۵۷	راهنمایی برای درک بهتر مبادله ارز
۱۶۱	تأثیرات تغییرات ارز
۱۶۳	بی‌ثباتی نرخ ارز
۱۶۵	درآمدی بر نظام مالیه بین‌المللی
۱۶۷	نظام برتون وودز
۱۷۱	درس‌هایی از برتون وودز
۱۷۲	نرخ‌های مبادله ارز شناور و تثلیث نامقدس
۱۷۵	عصر افراط‌گرایی
۱۷۶	پرسش‌های فصل نهم
۱۷۷	سایت‌های اینترنتی مرتبط
۱۷۷	یادداشت‌ها
۱۷۹	فصل دهم: بدهی بین‌المللی و بحران‌های مالی
۱۷۹	نگاه اجمالی
۱۸۱	ماهیت و اهمیت مالیه
۱۸۱	موازنه پرداخت‌ها
۱۸۲	حساب جاری
۱۸۳	حساب سرمایه
۱۸۴	موازنه تجاری
۱۸۵	چگونگی موازنه پرداخت‌های بین‌المللی
۱۸۶	ساختار مالیه جهانی
۱۹۰	تأثیر مالیه جهانی بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۱۹۰	بحران بدهی در کشورهای کمتر توسعه یافته
۱۹۳	ایجاد همکاری: طرح برادی
۱۹۴	حباب‌ها: بحران‌های مالی جهانی
۱۹۸	نتیجه‌گیری
۱۹۸	پرسش‌های فصل دهم
۱۹۸	سایت‌های اینترنتی مرتبط

یادداشت‌ها ۱۹۹

بخش سوم: اقتصاد سیاسی بین‌الملل روابط شمال - جنوب

فصل یازدهم: شرکت‌های چندملیتی ۲۰۱

نگاه اجمالی ۲۰۱

ماهیت شرکت‌های چندملیتی ۲۰۲

شرکت‌های چندملیتی از کجا آمده و به کجا می‌روند؟ ۲۰۳

چرا شرکت‌ها در خارج از کشور خود سرمایه‌گذاری می‌کنند؟ ۲۰۵

تأثیرات شرکت‌های چندملیتی ۲۰۷

دیدگاه مثبت ۲۰۷

دیدگاه منفی ۲۱۰

جمع‌بندی ۲۱۴

پرسش‌های فصل یازدهم ۲۱۴

سایت‌های اینترنتی مرتبط ۲۱۵

یادداشت‌ها ۲۱۵

فصل دوازدهم: کمک‌های اقتصادی و روابط شمال - جنوب ۲۱۶

نگاه اجمالی ۲۱۶

تعریف کمک اقتصادی ۲۱۶

پیدایش سیاست کمک اقتصادی ۲۱۸

انتقادات به کمک اقتصادی ۲۲۱

الگوهای جدید کمک‌های اقتصادی ۲۲۵

جمع‌بندی ۲۲۶

پرسش‌های فصل دوازدهم ۲۲۷

سایت‌های اینترنتی مرتبط ۲۲۷

یادداشت‌ها ۲۲۷

فصل سیزدهم: اقتصاد سیاسی بین‌الملل نفت و اوپک ۲۲۸

نگاه اجمالی ۲۲۸

اوپک و سیاست و اقتصاد نفت ۲۳۰

بحران نفتی دهه ۱۹۷۰ ۲۳۲

به نام خداوند بخشنده و مهربان

مقدمه نویسندگان

«ایده‌های اقتصاددانان و فلاسفه سیاسی، هم زمانی که این ایده‌ها صحیح هستند و هم زمانی که اشتباه، بسیار قدرتمندتر از آن چیزی هستند که فهمیده می‌شوند. اما در حقیقت جهان به وسیله افراد دیگری اداره می‌شود. مردان عمل‌گرا، یعنی کسانی که خودشان را کاملاً جدا از هر تأثیر روشنفکرانه می‌دانند اما همیشه برده تعدادی از اقتصاددانان در خاک خفته هستند.»

جان مینارد کینز

موضوعات، مسائل، ایده‌ها و پرسش‌هایی که ما در اقتصاد سیاسی بین‌الملل مطالعه می‌کنیم، بسیار مهم هستند. بسیار دشوار است که بتوانیم سیاست حکومت‌ها، مسایل سرمایه‌گذاری بین‌المللی و... را بدون فهم نظریه‌ها، مفاهیم و سایر ارتباطاتی که در اقتصاد سیاسی بین‌الملل وجود دارد را درک کنیم. به عبارت دیگر، فهم مسائل این‌گونه روزمره با درک موضوعات اقتصاد سیاسی بین‌الملل بسیار عمیق‌تر خواهد شد.

ما معتقدیم که اقتصاد سیاسی بین‌الملل به قدری مهم است که تمام دانشجویان نیاز به فهم و فراگیری آن به شکل اساسی دارند. از این‌رو ما سعی کرده‌ایم تا با ساده‌سازی و در عین حال بیان پیچیدگی‌های موجود در مسایل جهانی و مشکلات موجود، متنی قابل استفاده برای دانشجویان فراهم کنیم. هدف ما فراهم کردن متنی است که اجازه می‌دهد تا دانشجویان تازه‌کار به مسایل اقتصاد سیاسی بین‌الملل در طول یک ترم آشنا شوند. امیدواریم که این دانشجویان نسبت به موضوعات اقتصاد سیاسی بین‌الملل اشتیاق بیشتری پیدا می‌نمایند.

دیوید بالام

مایکل وست